

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС; КРИМІНАЛІСТИКА

УДК 343.431

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2020.37.201506>

О. О. Мельнікова, канд. юрид. наук, викладач
Одеський державний університет внутрішніх справ
Факультет підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Кафедра кібербезпеки та інформаційного забезпечення
вул. Успенська, 1, Одеса, 65014, Україна
e-mail: melnikova_lena@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-8026-752X

Г. В. Форос, канд. юрид. наук, професор
Одеський державний університет внутрішніх справ
Факультет підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Кафедра кібербезпеки та інформаційного забезпечення
вул. Успенська, 1, Одеса, 65014, Україна
e-mail: zagika_anna@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9504-3681

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЇ ТА ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

В статті розглядаються теоретичні, правові та організаційні питання щодо взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, а також всебічний аналіз злочинної інформації, з якою вони стикаються при розслідуванні цієї злочинної діяльності. Вказано на те, що взаємодія оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми відбувається на трьох основних рівнях та носить системоутворюючий характер і найчастіше відбувається на етапі реалізації матеріалів оперативної розробки, під час спільної роботи у складі слідчо-оперативної групи та у зв'язку з виконання доручень слідчого про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.

Автори розкривають роль взаємодії працівників оперативних підрозділів та інших суб'єктів в частині виявлення та розслідування торгівлі людьми, що полягає у здійсненні цілеспрямованої діяльності з виявлення цих злочинів з використанням негласних сил, засобів і методів, здійсненні документування протиправної діяльності з метою забезпечення кримінального провадження доказами та підставами для початку досудового розслідування, здійсненні оперативного супроводження досудового розслідування та судового провадження з метою забезпечення їх дієвості та недопущення (нейтралізації) протидії ним. Особливо визначено та охарактеризовано основні напрямки взаємодії у складі слідчо-оперативної групи по кримінальних провадженнях, пов'язаних із торгівлею людьми, серед яких особливу увагу звернено на планування та проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, заходів оперативного (ініціативного) пошуку; спільний аналіз наявних матеріалів по кримінальному провадженню та слідчої ситуації; побудова та відпрацювання криміналістичних версій; надання допомоги при підготовці до проведення слідчих (розшукових) дій, а також щодо вирішення окремих завдань досудового розслідування, як то виявлення і виклик свідків, виявлення додаткових епізодів злочинної діяльності, виявлення співучасників, надання допомоги в перевірці показань на місці, фізичне затримання підозрюваних тощо. Теоретично обґрунтована необхідність взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми.

Ключові слова: взаємодія, торгівля людьми, аналіз інформації, слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії.

Постановка проблеми. У сучасних умовах проблема торгівлі людьми набула масштабу, який становить серйозний виклик суспільству і державі. Вчинення торгівлі людьми є найзухвалішою формою порушення основоположних прав людини і громадянина, що пов'язана з цинічною і грубою поведінкою, нещадною експлуатацією, обмеженням свободи, приниження честі і гідності особи. Складність виявлення і розслідування зазначених злочинів пов'язана з тим, що їм властивий організований і законспірований характер, їх здійснення часто не обмежується територією однієї країни, а особи, причетні до їх вчинення, як правило, застосовують заходи, спрямовані на протидію розслідуванню і судовому розгляду кримінальних проваджень. Зазначені риси зумовлюють першорядне місце негласних форм і методів роботи підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, в справі виявлення і розслідування торгівлі людьми. Досягти ефективності досудового розслідування кримінальних проваджень про торгівлю людьми можна лише при належному йому оперативному супроводі та всебічному аналізу проблематики, що обумовлює неабиякої актуальності зазначеної проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій площині різнобічних питань виявлення і розслідування торгівлі людьми в своїх працях приділяли увагу О. М. Бандурка, В. П. Бахін, В. Д. Берназ, А. Ф. Волобуєв, В. І. Галаган, Ю. М. Грошевий, О. М. Джужа, В. П. Захаров, А. В. Іщенко, Н. С. Карпов, І. П. Козаченко, В. Г. Колб, В. К. Лисиченко, Д. Й. Нікіфорчук, Ю. Ю. Орлов, В. Л. Оргинський, О. О. Подібний, М. А. Погорецький, В. Є. Тарасенко, Л. Д. Удалова, В. Ю. Шепітько та інші. На рівні дисертацій проблеми виявлення та розслідування торгівлі людьми були предметом досліджень П. В. Горбасенко, Д. Г. Казначеева, В. В. Максимова, О. О. Мельнікової, М. С. Набруско, В. В. Пяковського, Д. Б. Санакоєва, К. О. Щербаківської.

Мета статті полягає в тому, щоб окреслити перспективи всебічного аналізу та переробки отриманої злочинної інформації та шляхи оптимізації взаємодії оперативних підрозділів з іншими зацікавленими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми.

Виклад основного матеріалу. Оперативно-розшукове забезпечення виявлення та розслідування торгівлі людьми за поняттям передбачає спільну погоджену роботу ключових суб'єктів, що здійснюють кримінальне переслідування від імені держави осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. Центральним елементом оперативно-розшукового забезпечення є оперативні підрозділи Національної поліції, зокрема підрозділи БЗПТЛ, діяльність яких спрямована на задоволення інтересів сторони обвинувачення у кримінальному провадженні та виконання окремих завдань в інтересах кримінального судочинства. Зазначені завдання виконуються оперативними підрозділами за дорученням компетентних суб'єктів кримінального процесу, якими на стадії досудового розслідування є слідчий і прокурор. З урахуванням вищезазначеного, основними суб'єктами взаємодії під час виявлення та розслідування торгівлі людьми є слідчий і прокурор, які уповноважені вчиняти процесуальні дії та приймати процесуальні рішення під час досудового розслідування, та оперативні підрозділи, діяльність яких для слідчого і прокурора носить забезпечувальний характер.

Взаємодія оперативних підрозділів зі слідчим є одним з найбільш дослідженим у теорії видом спільної діяльності. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів є обов'язковою та необхідною умовою ефективної діяльності з виявлення та розслідування торгівлі людьми. Доручення слідчого у контексті ст. 41 чинного КПК України розглядаються як офіційні й обов'язкові до виконання. З моменту прийняття провадження слідчий несе повну відповідальність за результати і строки розслідування, законність і обґрунтованість всіх прийнятих по ньому процесуальних рішень. Саме слідчому належить організуюча роль у взаємодії з оперативним підрозділом в межах кримінального провадження, оскільки тільки він може однозначно визначити оптимальний час і характер необхідних слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, а також інших процесуальних дій.

Іншою формою взаємодії оперативних підрозділів і слідчих під час розслідування торгівлі людьми є *спільна робота у складі слідчо-оперативної групи (СОГ)*. Згідно Інструкції [4, п. 4.1] для усебічного, повного і неупередженого досудового розслідування у складних та великих за обсягом кримінальних провадженнях, а також щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених в умовах неочевидності, кримінальних правопорушень, які набули суспільного резонансу або учинені на території декількох адміністративно-територіальних одиниць України, утворюються СОГ. Також метою створення та діяльності СОГ є здійснення ефективної взаємодії слідчих та працівників оперативних підрозділів поліції під час досудового розслідування у кримінальних провадженнях, у яких здійснення досудового розслідування доручено Генеральним прокурором України, його заступниками, керівниками регіональних прокуратур за вмотивованими поставами, у разі неефективного досудового розслідування.

До основних напрямів взаємодії у складі СОГ, не торкаючись процесуальних відносин, можна віднести: спільний аналіз наявних матеріалів; висунення та відпрацювання криміналістичних версій; планування оперативно-пошукових та слідчих (розшукових) дій; надання допомоги при підготовці до проведення слідчих (розшукових) дій, а також щодо вирішення окремих завдань розслідування, як то виявлення і виклик свідків, охорона місця події, допомога в перевірці свідчень на місці, фізичне затримання підозрюваного тощо; контроль за виконанням запланованих заходів.

Керівником СОГ є слідчий, визначений керівником органу досудового розслідування для проведення досудового розслідування кримінального правопорушення. У межах СОГ оперативні підрозділи можуть виконувати доручення слідчого, прокурора про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, приймати участь при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій, здійснювати заходи щодо встановлення особи, яка вчинила злочин, встановлення місця знаходження підозрюваного.

Слід також зазначити, що в науковій та практичній літературі взаємодія оперативних підрозділів зі слідчим переважно розглядається тільки на досудових стадіях кримінального провадження. Разом з тим, оперативне супроводження кримінальних проваджень, пов'язаних із торгівлею людьми, згідно Інструкції [4, розд. XVI] має здійснюватися й *на стадії судового розгляду*. Передбачено, що керівник оперативного підрозділу органу, підрозділу поліції, у тому числі міжрегіонального територіального органу поліції, його територіального (відокремленого) підрозділу, працівники якого виконували письмові доручення слідчого під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, забезпечує:

1) здійснення необхідних заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві;

2) з'ясування наявності фактів тиску на учасників судового розгляду, реальної загрози їх життю, здоров'ю, житлу чи майну, встановлення причин зміни показань свідками чи потерпілими, організацію протидії незаконним проявам стосовно учасників судового розгляду;

3) за дорученням керівника органу досудового розслідування, до якого надійшла ухвала суду про оголошення розшуку обвинуваченого для організації виконання, в установленому законодавством порядку заведення відповідної ОРС та здійснення розшукових заходів з метою встановлення місцеперебування обвинуваченого;

4) на підставі письмового доручення слідчого участь працівників оперативного підрозділу в слідчих (розшукових) діях, негласних слідчих (розшукових) діях, які проводяться на підставі ухвали суду [4, п. 16.1]. Характер перелічених завдань орієнтує керівника відповідного оперативного підрозділу на взаємодію зі слідчим, який проводив досудове розслідування по конкретному кримінальному провадженню.

Взаємодія оперативних підрозділів з іншими органами та підрозділами Національної поліції, іншими правоохоронними органами, органами державної влади й державними установами України здійснюється відповідно до чинних нор-

мативно-правових актів та обумовлена особливим характером злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми. Обробка інформації, що стосується учинення даних видів злочинів, може знаходитися в компетенції різних правоохоронних органів та органів державної влади. Законом України «Про протидію торгівлі людьми» [7, ст. 13] передбачено створення Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми. Зокрема, Порядок взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 22 серпня 2012 року № 783, [5] можливість взаємодії органів Національної поліції з місцевими державними адміністраціями, зі службою у справах дітей, з Державною міграційною службою та ін.

Підрозділи БЗПТЛ Національної поліції, здійснюючи активну боротьбу з торгівлею людьми, фактично розробляють нові механізми оперативно-розшукової протидії, стикаючись із проблемами організаційно-правового та оперативно-тактичного характеру, які потребують подальшого вирішення. Унаслідок цього вони взаємодіють з іншими правоохоронними органами та органами державної влади у протидії торгівлі людьми. У ході оперативної роботи підрозділи БЗПТЛ найбільш широко взаємодіють із іншими оперативними підрозділами Національної поліції, зокрема підрозділами карного розшуку, захисту економіки, протидії наркозлочинності, кіберполіції, кримінальної розвідки, у діяльності яких збираються й аналізуються відомості, що мають значення для протидії торгівлі людьми. Проводячи оперативно-розшукові заходи та негласні слідчі (розшукові) дії, підрозділам БЗПТЛ доводиться взаємодіяти з підрозділами оперативної служби, оперативно-технічних заходів. Взаємодія підрозділів БЗПТЛ і підрозділів захисту економіки є особливо ефективною щодо виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, що вчиняються з використанням фіктивних фірм, які організують виїзд громадян України за кордон, при цьому обіцяючи високу заробітну плату та достойні умови праці.

Взаємодія підрозділів БЗПТЛ і підрозділів захисту економіки є особливо ефективною щодо виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, що вчиняються з використанням фіктивних фірм, які організують виїзд громадян України за кордон, при цьому обіцяючи високу заробітну плату та достойні умови праці. Найбільш поширеними формами такої взаємодії є:

- спільне планування заходів щодо боротьби з виявленням туристичних агентств, які спеціалізуються на працевлаштуванні громадян України за кордоном;
- обмін інформацією про оперативну обстановку і взаємне орієнтування агенти на виявлення осіб і фактів, що становлять оперативний інтерес для обох служб, а також замислюють або готують дії щодо протидії кримінальному провадженню;
- обмін досвідом агентурно-оперативної роботи з метою підвищення її рівня і професійної підготовки особового складу щодо подолання протидії кримінальному провадженню.

Взаємодія підрозділів БЗПТЛ Національної поліції з оперативними підрозділами інших правоохоронних органів полягає в забезпеченні постійного обміну оперативною інформацією про злочинну діяльність, пов'язану з торгівлею людьми, розробці та проведенні спільних заходів протидії організованим групам, що займаються торгівлею людьми з використанням оперативних та інших можливостей відомств. У взаємодії із СБУ, Державною прикордонною службою України, Міністерством юстиції, Міністерством закордонних справ, Державною міграційною службою, за участі органів прокуратури та судів необхідно забезпечувати поповнення банку даних стосовно фізичних та юридичних осіб, які внаслідок оперативно-розшукових заходів, досудового розслідування, судового розгляду чи перевірки інформації, що надійшла каналами Інтерполу з інших країн, потрапили в поле зору правоохоронних органів як причетні до торгівлі людьми та до поширення проституції, а також спільно з Міністерством закордонних справ та Державною податковою службою України вести, з використанням

ідентифікаційного номера з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів, облік громадян України, які, перебуваючи за кордоном, опинились у полі зору або були затримані правоохоронними органами країн перебування за зайняття проституцією.

Взаємодія у запобіганні легалізації доходів, отриманих від торгівлі людьми організованими злочинними групами та злочинними організаціями повинна також здійснюватися з Національним банком України. Це дає можливість виявляти порушення законодавства з боку комерційних банків, підприємств, установ, організацій, які створюють умови для організованої злочинної діяльності, учинення протидії кримінальним провадженням, пов'язаним із торгівлею людьми.

Взаємодія оперативних підрозділів з правоохоронними органами іноземних держав і міжнародними організаціями зумовлена транснаціональним характером торгівлі людьми. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 1998 року № 220 «Про національне центральне бюро Інтерполу» взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами закордонних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, яка має транснаціональний характер, здійснюється тільки через Національне центральне бюро Інтерполу [6]. В Україні функції Національного центрального бюро (НЦБ) Інтерполу від самого створення були покладені на Міністерство внутрішніх справ, у структурі якого і створений робочий апарат Бюро. На сьогодні Національна поліція виступає як Національне центральне бюро Інтерполу.

Укрбюро Інтерполу представляє Україну в Міжнародній організації кримінальної поліції та є центром координації взаємодії правоохоронних органів країни з компетентними органами зарубіжних держав щодо ведення боротьби із злочинністю, яка має транснаціональний характер або виходить за межі країни. У своїй діяльності Укрбюро Інтерполу керується Конституцією України і законодавчими актами України по боротьбі зі злочинністю, міжнародними договорами України, Статутом і іншими нормативними документами Інтерполу, нормативними актами МВС України, а також Положенням про національне Центральне бюро Інтерполу. Виконання функцій Бюро регламентовано Інструкцією про порядок використання правоохоронними органами можливостей Національного бюро Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, яку було затверджено 09 січня 1997 р.

Головне завдання Інтерполу полягає у наданні допомоги країнам-членам Інтерполу в реалізації більш суворого контролю шляхом обміну інформації про переміщення і діяльність осіб, які займаються торгівлею людьми на міжнародному рівні. Генеральний Секретаріат Інтерполу відповідає на запити членів Інтерполу про висилку інформації, необхідної для переслідування по закону осіб, які займаються торгівлею людьми.

Необхідно зазначити, що реалізація функцій Укрбюро Інтерполу в значній мірі полегшує виконання завдань із протидії торгівлі людьми, допомагає у налагодженні співпраці з іноземними правоохоронними органами щодо розслідування діяльності організованих груп і злочинних організацій, причетних до торгівлі людьми.

У структурі Інтерполу існує відділення ТНВ (Trafficking in Human Beings) 2-го Директорату (поліцейського відділу), співробітники якого спеціалізуються на протидії торгівлі людьми, незаконному обігові органів та тканин людини, нелегальній міграції, сексуальним злочинам щодо неповнолітніх. У вказаному підрозділі сформовано банк даних порнографічних зображень, у якому міститься більше 500 тисяч зображень неповнолітніх. Метою його впровадження є допомога правоохоронним органам різних держав у ідентифікації неповнолітніх, яких використовували під час створення дитячої порнографії, а також виявлення та припинення злочинів, пов'язаних із систематичною сексуальною експлуатацією дітей. Становить також інтерес інформація, що акумулюється у відділенні ОСП (Organized Crime Projects), працівники якого спеціалізуються на питаннях боротьби з міжнародною організованою злочинністю.

У рамках проекту «Red routes» здійснювався аналіз інформації з усіх держав Європи, Центральної та Південно-Східної Азії та Близького Сходу з метою моніторингу ситуації

щодо торгівлі жінками з країн Східної Європи та пострадянських держав Азії. Указаний проект містить статистичну інформацію про країни-походження та призначення жертв торгівлі людьми, маршрути, характеристики ОЗГ, задіяних у цьому виді злочинного бізнесу, розподіл за віковими та іншими критеріями підозрюваних та потерпілих. Також створено банк даних потерпілих та підозрюваних у злочинах, пов'язаних із торгівлею людьми.

Висновки і пропозиції. Таким чином, взаємодія оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми відбувається на трьох основних рівнях:

- зі слідчим на етапі реалізації матеріалів оперативно-розшукової справи та під час спільної роботи у складі слідчо-оперативної групи (СОГ), а також під час виконання доручення слідчого про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій;
- з іншими органами та підрозділами Національної поліції, з іншими правоохоронними органами, з органами державної влади й державними установами України – під час проведення окремих оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій, при проведенні спільних операцій, в процесі обміну інформацією про злочинну діяльність в сфері торгівлі людьми, здійснення заходів щодо захисту прав та законних інтересів потерпілих від торгівлі людьми;
- з правоохоронними органами іноземних держав і міжнародними організаціями – під час виявлення та розслідування злочинної діяльності у сфері торгівлі людьми, що має транснаціональний характер.

У протидії торгівлі людьми саме взаємодія працівників оперативного підрозділу зі слідчим має системоутворюючий характер та найчастіше відбувається на етапі реалізації матеріалів оперативної розробки, під час спільної роботи у складі слідчо-оперативної групи та у зв'язку з виконання доручень слідчого про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. На етапі реалізації матеріалів оперативної розробки щодо осіб, які готують вчинення торгівлі людьми, найбільш результативними з точки зору подальшої судової перспективи є саме ті заходи, до проведення яких вчасно залучалися слідчі.

До основних напрямів взаємодії у складі слідчо-оперативної групи по кримінальних провадженнях, пов'язаних із торгівлею людьми, потрібно віднести: планування та проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, заходів оперативного (ініціативного) пошуку; спільний аналіз наявних матеріалів по кримінальному провадженню та слідчої ситуації; побудова та відпрацювання криміналістичних версій; надання допомоги при підготовці до проведення слідчих (розшукових) дій, а також щодо вирішення окремих завдань досудового розслідування, як то виявлення і виклик свідків, виявлення додаткових епізодів злочинної діяльності, виявлення співучасників, надання допомоги в перевірці показань на місці, фізичне затримання підозрюваних тощо.

Список використаної літератури

1. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР : за станом на 30. 09. 2016 р. № 1401-19. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>. (дата звернення: 14.04.2020).
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III : за станом на 07. 03. 2018 р. № 2292-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення: 14.04.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13. 04. 2012 р. № 4651-VI : за станом на 16. 03. 2018 р. № 2147а-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>. (дата звернення: 14.04.2020).
4. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07. 07. 2017 р. № 575. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>. (дата звернення: 14.04.2020).
5. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 року № 783. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2012-%D0%BF/print>. (дата звернення: 14.04.2020).

6. Про Національне центральне бюро Інтерполу: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF/print>. (дата звернення: 14.04.2020).
7. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20 вересня 2011 року № 3739-VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>. (дата звернення: 14.04.2020).

References:

1. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254k / 96-BP: as of September 30, 2016 No. 1401-19. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ver>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
2. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 05/04/2001 № 2341-III: as of 07.03.2018 № 2292-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
3. Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI: as of March 16, 2018, No. 2147a-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
4. On approval of the Instruction on the organization of interaction of pre-trial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 07/07/2017 No. 575. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
5. On approval of the Procedure of interaction of subjects carrying out measures in the field of combating human trafficking: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 22, 2012 No. 783. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2012-%D0%BF/print>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
6. On the National Central Bureau of Interpol: Resolution No. 220 of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 25, 1993. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF/print>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].
7. On Combating Human Trafficking: Law of Ukraine of September 20, 2011 No. 3739-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>. (date of appeal: 14/04/2020) [in Ukrainian].

Стаття надійшла 15.04.2020 р.

Е. А. Мельникова, канд. юрид. наук, преподаватель
Одесский государственный университет внутренних дел
Кафедра кибербезопасности и информационного обеспечения
ул. Успенская, 1, Одесса, 65014, Украина
e-mail: melnikova_lena@ukr.net

А. В. Форос, канд. юрид. наук, профессор
Одесский государственный университет внутренних дел
Кафедра кибербезопасности и информационного обеспечения
ул. Успенская, 1, Одесса, 65014, Украина
e-mail: zagika_anna@ukr.net

МЕТОДИКА АНАЛИЗА ИНФОРМАЦИИ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СУБЪКТОВ ВО ВРЕМЯ ВЫЯВЛЕНИЯ И РАССЛЕДОВАНИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ТОРГОВЛЕЙ ЛЮДЬМИ

Резюме

В статье рассматриваются теоретические, правовые и организационные вопросы взаимодействия оперативных подразделений с другими субъектами при обнаружении и расследовании преступлений, связанных с торговлей людьми, а также всесторонний анализ преступной информации, с которой они сталкиваются при расследовании этой преступной деятельности. Указано, на то, что взаимодействие оперативных подразделений с иными субъектами при выявлении и расследовании торговли людьми происходит на трех основных уровнях, носит системнообразующий характер и чаще всего происходит на этапе реализации материалов оперативной разработки, во время совместной работы в составе следственно-оперативной группы и в связи с выполнением поручений следователя о проведении следственных (розыскных) действий и негласных следственных (розыскных) действий.

Авторы раскрывают роль взаимодействия работников оперативных подразделений и других субъектов в части выявления и расследования торговли людьми, заключается в осуществлении целенаправленной деятельности по выявлению этих преступлений с использованием негласных сил, средств и методов, осуществлении документирования противоправной деятельности с целью обеспечения уголовного производства доказательствами и основаниями для начала досудебного расследования, осуществлении оперативного сопровождения досудебного расследования и судебного производства с целью обеспечения их действенности и недопущения (нейтрализации) противодействия им.

Отдельно указаны и охарактеризованы основные направления взаимодействия в составе следственно-оперативной группы в уголовных производствах, связанных с торговлей людьми, в частности, особое внимание уделяется планированию и проведению следственных (розыскных) действий и негласных следственных (розыскных) действий, оперативно-розыскных мероприятий; совместный анализ имеющихся материалов по уголовным производствам и следственным ситуациям; построение и разработка криминалистических версий; содействие в подготовке следственных (розыскных) действий, а также в решении отдельных задач досудебного расследования, таких как выявление и вызов свидетелей, выявление дополнительных эпизодов преступной деятельности, выявление соучастников, оказание помощи в проверке показаний на месте, физическое задержание подозреваемых и т.д. Теоретически обоснована необходимость взаимодействия оперативных подразделений с другими субъектами при обнаружении и расследовании преступлений, связанных с торговлей людьми.

Ключевые слова: взаимодействие, торговля людьми, анализ информации, следственные (розыскные) действия, негласные следственные (розыскные) действия.

O. O. Melnikova, Candidate of Juridical Sciences, Lecturer
Odesa State University of Internal Affairs
Department of Cyber Security and Information Support
st. Uspenska, 1, Odesa, 65014, Ukraine
e-mail: melnikova_lena@ukr.net

A. V. Foros, Candidate of Juridical Sciences, Professor
Odessa State University of Internal Affairs
Department of Cyber Security and Information Support
st. Uspenska, 1, Odesa, 65014, Ukraine
e-mail: zagika_anna@ukr.net

METHODOLOGY OF ANALYSIS OF INFORMATION AND INTERACTION OF SUBJECTS DURING THE DISCLOSURE AND INVESTIGATION OF HUMAN TRAFFICKING CRIMES

Summary

The article deals with theoretical, legal and organizational issues regarding the interaction of operational divisions with other entities in detecting and investigating crimes related to human trafficking, a comprehensive criminal information encountered in the investigation of such criminal activity is analyzed. It is pointed out that the interaction of operational units with other entities during the detection and investigation of human trafficking occurs at three main levels and is system-forming and most often occurs at the stage of implementation of materials of operational development, during the joint work within the investigation team and in connection with the execution of the investigator's instructions for conducting investigative (search) actions and unspoken investigative (search) actions.

The authors reveal the role of interaction between employees of operational divisions and other entities in detecting and investigating human trafficking, which is to pursue purposeful activities for detecting these crimes using non-consensual forces, means and methods, to document illegal activities for the purpose of providing criminal proceedings

with evidence and grounds for the commencement of pre-trial investigations, conducting prompt support of pre-trial investigations and court proceedings in order to ensure their effectiveness and to prevent (neutralize) their opposition. The main directions of cooperation within the investigation-task force on criminal proceedings related to human trafficking are separately identified and characterized, among which special attention is paid to the planning and conduct of investigative (search) actions and unspoken investigative (search) actions, measures of operational (initiative) search; joint analysis of available materials on criminal proceedings and the investigative situation; construction and testing of forensic versions; assisting in the preparation of investigative (search) actions, as well as solving specific tasks of pre-trial investigation, such as identifying and summoning witnesses, identifying additional episodes of criminal activity, identifying accomplices, assisting with the verification of testimony on the crime scene, physical detention of suspects, etc. The need for the interaction of operational divisions with other entities in detecting and investigating human trafficking offenses is theoretically substantiated.

Keywords: interaction, human trafficking, information analysis, investigative (search) actions, unspoken investigative (search) actions.